INFORMATIKAI ALAPISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

> NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTÉRIUM

Fontos tudnivalók

- A megoldásokra kizárólag a javítási útmutatóban leírt pontszámok adhatók.
- A pontszámok minden esetben egész számok!
- Ha a vizsgázó nem a feladatban meghatározottak szerint válaszol, akkor a válasz nem fogadható el!
 - (Pl.: **H** betű helyett nem válaszolhat **N** betűvel.)
- Ha a feladat egyetlen válasz (pl. egyetlen betűjel) megadását kéri, és a vizsgázó több különböző választ (pl. több különböző betűjelet) ad meg, akkor a feladatra 0 pontot kell adni!
- Ha egy kérdésre a leírás szerint csak egyetlen válasz adható, akkor az erre adható pontszám nem osztható, tehát pl. egy 2 pontos kérdés esetében vagy 0, vagy 2 pont adható!
- Egyéb esetekben a javítási útmutató részletesen leírja, hogy milyen módon adható részpontszám!
- Ha valamely feladatban a vizsgázó javított a megoldásán, de a javítása nem egyértelmű, akkor a válasz nem fogadható el, a feladatrészre 0 pontot kell adni! Egyértelmű javítás esetén a kijavított megoldást kell értékelni!
- Ha a vizsgázó valamely kérdésre egy általánostól eltérő rendszer használata miatt nem a várt választ adja, de a válasza és az indoklása elfogadható, akkor a kérdésre adható pontszámot meg kell adni.
- A javítási-értékelési útmutató mellett letölthető mintamegoldások az adott feladat egy lehetséges megoldását mutatják be. A dolgozat értékeléséhez kizárólag a javításiértékelési útmutatóban foglaltak az irányadóak.

1. **B** 50*1024*768*24=943718400 bit/sec 944 Mbit/sec ______1 pont 2. **B** A csomag és keret azonos fogalmak, csak elnevezésükben különböznek... 1 pont 3. **C** 4. **D** 231 decimális érték binárisan ábrázolva 8 biten: 11100111. 1 pont 5. **D** A multitaszking, vagyis több feladat párhuzamos kezelése, csak a több processzormagot tartalmazó mikroprocesszorok megjelenésével 6. **A** 7. **C**

I. Tesztfeladat megoldása

10.

- a) B1:4 B2: 5 B3: 5
- b) =SZUM(B3:B6,\$E2)
- c) A B2 cella értéke nem meghatározható.
- d) =SZUM(C2:C50)/DARAB(C2:C50)

A kérdésekre adható maximális pontszám csak helyes válasz esetén jár. Pontszámot megbontani csak az előírt esetben lehet.

II. Számítógépes feladat és számítógéppel végzett interaktív gyakorlat

A jelű feladatsor

Szövegszerkesztési, táblázatkezelési, prezentáció készítési ismeretek

1. A feladat 25 pont

Feladatkitűzés:

Az alábbi táblázat egy informatikai kiállításon résztvevők jegyvásárlással kapcsolatos adatait tartalmazza.

Informatika a suliban

Interaktív kiállítás 2011. április 12-15.

Sorszám	Név	Életkor	Korcsoport	Kedvezmény	Jegyár kategória	Napok száma	Napi egységár	Fizetendő
1	Szép Lajos	14	2	25%	1V	2	1 800 Ft	2 700 Ft
2	Vad Géza	59	5	30%	V	3	2 000 Ft	4 200 Ft
3	Szellő Zsanett	17	2	25%	П	4	1 400 Ft	4 200 Ft
4	Csáki Klaudia	7	1	10%	IV	1	1 800 Ft	1 620 Ft
5	Zichy Erzsébet	33	4	10%	V	4	2 000 Ft	7 200 Ft
6	Kovács H. Tibor	25	4	10%	111	2	1 600 Ft	2 880 Ft
7	Emődi Zsolt	52	5	30%	11	1	1 400 Ft	980 Ft
8	Répás Katatin	26	4	10%	11	1	1 400 Ft	1 260 Ft
9	Hidvégi Emanuella	49	5	30%	V	2	2 000 Ft	2 800 Ft
10	Arató Judit	22	3	15%	111	3	1 600 Ft	4 080 Ft
11	Balogh Eszter	51	5	30%	"H.	4	1 400 Ft	3 920 Ft
12	Horváth Ildikó	42	5	30%	111	4	1 600 Ft	4 480 Ft
13	Joó András	30	4	10%	101	3	1 600 Ft	4 320 Ft
14	Kiss Róbert	11	1	10%	111	3	1 600 Ft	4 320 Ft
15	Gyémánt Péter	20	3	15%	V	4	2 000 Ft	6 800 Ft
16	Iglói Zoltán	13	1	10%	Ĭ.	3	1 200 Ft	3 240 Ft
17	Vereckei Szabolcs	24	4	10%	III	3	1 600 Ft	4 320 Ft
18	Kiss Marietta	39	5	30%	IV	1	1 800 Ft	1 260 Ft
19	Molnár Patrik	54	5	30%	V	3	2 000 Ft	4 200 Ft
20	Róth Imre	61	6	20%	٧	4	2 000 Ft	6 400 Ft

Korcsoport	Életkor alsó határ	Korcsoport kedvezmény	Látogatók száma
1	6	10%	3
2	14	25%	2
3	18	15%	2
4	24	10%	5
5	35	30%	7
6	60	20%	1

- A kiállítás 4 napos, de lehet 1, 2, 3 illetve 4 napra is jegyet venni.
- A kiállítást 6 éven felüliek látogathatják.
- A jegyárakból a látogatók korcsoportjának megfelelő kedvezmény jár.
- A korcsoportok a következők:
 - 1. korcsoport: a 6-13 évesek,
 - 2. korcsoport: a 14-17 évesek,
 - 3. korcsoport: a 18-23 évesek,
 - 4. korcsoport: a 24-34 évesek,
 - 5. korcsoport: a 35-59 évesek,
 - 6. korcsoport: a 60 éven felüliek.
- A segédtáblázat 2. oszlopában a korcsoportok alsó életkor határai szerepelnek.
- A segédtáblázat 3. oszlopában korcsoportnak megfelelő kedvezmények láthatók.
- A jegyek napi egységára a jegyár kategóriától függően 1200, 1400, 1600, 1800, illetve 2000 Ft.
- A fizetendő összeget a látogatási napok számából, a napi egységárból és a korcsoportnak megfelelő kedvezményből számíthatjuk ki.

Példa: Szép Lajos 2 napra váltott IV. árkategóriájú jegyet, melynek teljes ára 2·1800 Ft, azaz 3600 Ft. Mivel Szép Lajos a 2. korcsoportba tartozik, a teljes árból 25%, azaz 900 Ft kedvezmény jár, így a fizetendő összeg 2700 Ft.

- a) Hozza létre a fenti mintán látható táblázatot táblázatkezelő program segítségével! (2 pont)
- Importálja a táblázat alapadatait a kiallitas.csv, UTF-8 kódolású szöveges állományból, amely az adatokat pontosvesszővel határolva tartalmazza!
- A táblázatot tartalmazó állomány neve *kiallitas* legyen, amely egyetlen munkalapot tartalmazzon, *latogatok* néven!
- Vigye be a táblázatba a mintán látható, de a fájlban nem szereplő, nem számítható adatokat!
- A táblázat Sorszám szöveget tartalmazó cellája a munkalap A5 cellája legyen!
- A címsorokban alakítson ki középre igazított, összevont cellákat!
- b) Határozza meg másolható képletekkel a számítható adatokat! (10 pont)
- a főtáblázat Korcsoport oszlopának számértékeit az Életkor oszlop és a segédtáblázat megfelelő adatai segítségével;
- a Kedvezmény oszlop számértékeit a Korcsoport oszlop és a segédtáblázat megfelelő adatai segítségével;
- a Napi egységár oszlop számértékeit a Jegyár kategória oszlop adatai és a feladatleírás segítségével;
- a Fizetendő oszlop számértékeit a Kedvezmény, a Napok száma és a Napi egységár oszlop adatai segítségével.
- A segédtáblázat *Látogatók száma* oszlopában határozza meg másolható képlettel az egyes korcsoportokba tartozó látogatók számát!
- Ha szükséges, alkalmazzon segédcellákat!
- c) Formázza meg a táblázatot a fenti minta és az alábbi leírás szerint!

(4 pont)

- A sorok magassága 15, illetve 30 pont legyen, a mintának megfelelően!
- Az első oszlop szélessége 8, a másodiké 24, a többi oszlopé 11 egység legyen!
- A táblázatban tetszőleges, a mintához hasonló stílusú, talp nélküli betűket alkalmazzon!
- Alkalmazzon a mintának megfelelő helyeken dőlt és félkövér betűstílust!
- Az alap betűméret 11-es, a fejlécek betűmérete 9-es, a főcímé 18-as legyen!
- Alkalmazzon a mintának megfelelő szegélyezést, igazítást és % formátumot!
- d) Készítse el az alábbi mintának megfelelő tortadiagramot a látogatók korcsoport megoszlásáról, objektumként beszúrva a *latogatok* munkalapra! (4 pont)

- A tortaszeletek felirata a korcsoport sorszáma legyen!
- A feliratok a mintán látható helyen legyenek!
- A színeket állítsa be úgy, hogy a fekete feliratok jól láthatóak legyenek!
- Ne legyen jelmagyarázat!

e) Készítsen az alábbi mintának megfelelően körlevelet, amely tartalmazzon visszaigazolást a jegyvásárlásokról! (5 pont)

Tisztelt Kovács H. Tibor!

Visszaigazolom jegyrendelését az *Informatika a suliban* interaktív kiállításra! A rendelés részletei:

Napok száma	2
Napi egységár	1 600 Ft
Kedvezmény	10%
Fizetendő	2 880 Ft

Üdvözlettel:

Tóth Rudolfné szervező

Budapest, 2011. április 8.

 Először készítsen a kiallitas állomány felhasználásával egy adatforras nevű, tabulátorokkal határolt szöveges állományt, amely csak a fő táblázatrész tartalmazza, a címsorok és a segédtáblázat nélkül!

(Ha a *kiallitas* állományból nem tudja megoldani az adatok exportálását, akkor használhatja az *adatforras2.csv* nevű állományt!)

- Készítsen formalevelet *formalevel* néven, amely a fenti mintának megfelelő szöveget tartalmazza!
 - Alkalmazzon 11-es betűméretet és 12-est térközöket a tagoláshoz!
 - Ahol szükséges, alkalmazzon tabulátorokat!
 - A levelet a mintának megfelelően formázza meg!

Egyesítse a formalevelet az adatforrással, és az így létrejött állományt mentse *levelek* néven!

Ér<u>tékelés:</u>

a) A táblázat létrehozása, adatok beírása	pont
 Létezik a kiallitas állomány; egyetlen, latogatok nevű munkalapot 	
tartalmaz; a <i>Sorszám</i> cella a munkalap <i>A5</i> cellája;	
a címsorok összevont cellákban középre igazítva	
 A táblázat tartalmazza a kiallitas.csv szöveges állomány adatait, illetve 	
a mintán látható, a fájlban nem szereplő, nem számítható adatokat 1 pont	
b) A számítható adatok meghatározása	l0 pont
A képleteket úgy fogalmaztuk meg, hogy feltételeztük, hogy az adatok a feladatleírá	ásnak
megfelelő helyre kerültek a táblázatban.	
 Korcsoport oszlop: előbb a J29: J34 segédcella tartományba beírjuk a 	
kategóriákat 1-tól 6-ig, utána D6=FKERES (C6; G\$29: J\$34; 4), majd másolás l	lefelé
o FKERES függvény legalább egy cellára jó 1 pont	
 Megfelelő hivatkozások, a képlet másolható	
– Kedvezmény oszlop: E6=INDEX (H\$29:H\$34;D6)	
o INDEX függvény legalább egy cellára jó 1 pont	
 Megfelelő hivatkozások, a képlet másolható	

	_	Napi egységár oszlop: előbb a F36 : G40 segédcella tartományba beírj	uk a
		római szám táblázatot I-től V-ig, majd H6 = FKERES (F6; F\$36: G\$40;	2)*200+1000
		 Jó a római szám átváltása 	
		Megjegyzés: más elvű megoldás, pl. HA függvény is elfogadha	
		 Jó a jegyár kiszámítása, a képlet másolható 	1 pont
	_	<i>Fizetendő</i> oszlop: I6 =G6*H6* (1-E6)	
		 A képlet legalább egy cellára jó 	
		 Megfelelő hivatkozások, a képlet másolható 	1 pont
	_	Látogatók száma oszlop: 129 = DARABTELI (D\$6:D\$25;F29)	
		 A képlet legalább egy cellára jó 	
		 Megfelelő hivatkozások, a képlet másolható 	1 pont
c)	For	mázás	4 pont
	_	A sorok magassága, oszlopok szélessége a megadott	-
	_	9, 11 és 18 pontos, talp nélküli betű, a mintának megfelelően	1 pont
	_	A mintánat megfelelő stílusok (dőlt, félkövér), és % formátum	1 pont
	_	A mintának megfelelő szegélyezés és igazítás	1 pont
d) '	Tor	tadiagram	4 pont
d) '	Tor –	tadiagram	4 pont
d) '	Tor –	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i>	-
d) '	Tor - -	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont
d) '	Tor - - -	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i>	1 pont 1 pont
d) '	_	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont 1 pont 1 pont
	- - -	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont 1 pont 1 pont 1 pont
	- - -	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont 1 pont 1 pont 1 pont
	- - -	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont 1 pont 1 pont 1 pont 1 pont 5 pont
	- - -	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont 1 pont 1 pont 1 pont 1 pont 5 pont
	_ _ _	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő A diagram a megfelelő adatokat mutatja A diagramcím és a feliratok a mintának megfelelőek A feliratok jól láthatóak, nincs jelmagyarázat rlevél Az <i>adatforrás</i> nevű, tabulátorral határolt szöveges állomány létrehozása, csak a fő táblázattal A <i>formalevel</i> állomány létrehozása a mintának megfelelő szöveggel,	1 pont 1 pont 1 pont 1 pont 1 pont 5 pont
	_ _ _	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont
	_ _ _	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont
	_ _ _	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont
	_ _ _	A tortadiagram létezik, objektumként beszúrva a <i>latogatok</i> munkalapon, a diagramcím a mintának megfelelő	1 pont

Algoritmus kódolása

2. A feladat Feladatkitűzés:

Az alábbi algoritmus egy egész számokat tartalmazó vektor elemeit helyben szétválogatja, a prímeket, ha vannak, a vektor elejére teszi, az összetett számokat pedig a prímek után. Kódolja az algoritmust a választott programozási nyelven!

Beadandó a feladatot megoldó program forráskódja! A feladat megoldásaként teljes, fordítható és futtatható kódot kérünk!

```
Konstans N=20
Változó A[0..N-1]:egész elemű tömb
Eljárás Feltolt
  Ciklus I:=0-tól N-1-iq
      A[I]:=VeletlenEgesz(2,1000)
  Ciklus vége
Eljárás vége
Eljárás Kiir
  Ciklus I:=0-tól N-1-iq
    Ki: A[I]
  Ciklus vége
Eljárás vége
Függvény Prim(A:Egész)
  I=2
  Ciklus amíg (I<=NegyzetGyok(A) és (A MOD I<> 0))
     I := I + 1
  Ciklus vége
  Prim:=Nem(I<=NegyzetGyok(A))</pre>
Függvény vége
Eljárás PrimPakol:
  E := 0
                                                         (1)
  V := N-1
                                                         (1)
  S := A[0]
                                                            (2)
  Ciklus amíg E<V
                                                            (2)
     Ciklus amíg E<V és Nem(Prim(A[V]))</pre>
                                                               (3)
       V := V - 1
                                                               (3)
     Ciklus vége
                                                               (3)
     Ha E<V
                                                                  (4)
       akkor
                                                                  (4)
          A[E] := A[V]
                                                                  (4)
          E := E + 1
                                                                      (5)
          Ciklus amíq E<V és Prim(A[E])
                                                                      (5)
            E := E + 1
                                                                      (5)
          Ciklus Vége
                                                                      (5)
          Ha E<V akkor
                                                                         (6)
            A[V] := A[E]
                                                                         (6)
            V := V - 1
                                                                         (6)
          Elágazás vége
                                                                         (6)
     Elágazás vége
                                                                  (4)
  Ciklus vége
                                                            (2)
  A[E] := S
Eljárás vége
Program PrimPakolo:
  Feltolt
  Kiir
  PrimPakol
  Kiir
Program vége.
```

<u>Értékelés:</u>

a) A program szerkezete, változók deklarálása		3 pont
 A programkód szintaktikailag hibátlan, lefordítható, eljárásokra tagolt A pont akkor adható meg, ha legalább 2 eljárás definiálásra és meghívásra került. 	1 pont	
 A továbbiakban már nem kell pontot levonni azért, mert a program esetleg nincs eljárásokra tagolva! 		
 A tömbváltozó és a konstans helyes deklarálása A eljárásokban használt lokális változók helyes deklarálása 	-	
b) Tömb generálása és kiírása		2 pont
 A tömbelemekbe a megfelelő intervallumbeli elemek kerülnek Minden tömbelem kiírásra kerül, a kiírás tagolt, áttekinthető 	-	
c) Prim függvény kódolása		2 pont
 Fejléc, paraméter, értékvisszaadás helyes kódolása Ciklus helyes kódolása 	1 pont	•
d) PrimPakol eljárás kódolása		6 pont
Az (1) jelű sorok helyes kódolása		-
 A (2) jelű sorok helyes kódolása 	-	
 A (3) jelű sorok helyes kódolása 		
 A (4) jelű sorok helyes kódolása 		
 Az (5) jelű sorok helyes kódolása 		
 A (6) jelű sorok helyes kódolása 	1 pont	

Szöveges fájlban input adatsoron dolgozó program készítése

3. A feladat 22 pont

Feladatkitűzés:

Írjon programot, amely szöveges állományban tárolt, egyszerű, vonalas képek vizsgálatát végzi el az alábbi leírás alapján!

A képek tárolási módszere:

- Egy szöveges állomány egyetlen képet tárol.
- A képek csak egyenes szakaszokat tartalmaznak.
- Egy állomány a kép méretét és a képet alkotó egyenes szakaszok végpontjait és színét tárolja.
- Megengedett, hogy két szakasz mindkét végpontja megegyezzen.

A képeket tároló állományok szerkezete:

- Első sor
 - Két pozitív egész számot tartalmaz, pontosvesszővel elválasztva.
 - Az első szám a képpontokban mért szélességet, a második a képpontokban mért magasságot jelenti.
- Az utána következő sorok a képet alkotó szakaszok tulajdonságait írják le
 - Minden sor 7 pozitív egész számot tartalmaz, pontosvesszővel elválasztva.
 - Az első két szám a szakasz egyik végpontjának a két koordinátája X, Y (vízszintes, függőleges) sorrendben megadva.
 - A második két szám a szakasz másik végpontjának a két koordinátája, szintén X, Y (vízszintes, függőleges) sorrendben megadva.
 - Az utolsó 3 szám a szakasz színét meghatározó RGB kód.
- Tudjuk, hogy
 - A (0,0) koordinátájú pont a kép bal felső sarkát jelenti.
 - Ha a kép M képpont széles és N képpont magas, akkor a kép jobb alsó sarkának a koordinátái (M-1; N-1).
 - Egy kép legfeljebb 20 szakaszt tartalmaz.

Példa:

200;100 0;0;100;50;255;0;0 0;50;199;50;0;255;0 10;10;10;20;127;127;127

- Ez a kép 200 képpont széles és 100 képpont magas, maximális X koordinátája 199, maximális Y koordinátája 99.
- Három szakaszt tartalmaz:
 - Az első szakasz egyik végpontja a kép bal felső sarka, a másik végpontja hozzávetőlegesen a kép középpontja, színe vörös.
 - A második szakasz vízszintes, 200 képpont hosszúságú, a kép vízszintes szimmetriatengelye mentén halad, színe zöld.
 - A harmadik szakasz függőleges, 10 képpont hosszúságú, színe középszürke.

Készítsen programot, amely megvalósítja a következő feladatokat!

- a) A program olvassa be egy az előbbi feltételeknek megfelelő szöveges állomány tartalmát és tárolja el a képet alkotó szakaszok adatait egy célszerűen megválasztott adatszerkezet segítségével, a későbbi feldolgozás céljából! (5 pont)
 - A fájl nevét a felhasználó adja meg!

- Semmilyen I/O ellenőrzést nem kell végezni!
- Feltételezzük, hogy a fájlban szereplő adatok minden szempontból helyesek, pl.
 - nem tartalmaznak olyan szakaszt, amelynek valamelyik végpontja nincs a képen;
 - nem tartalmaznak helytelen RGB kódot stb.
- b) Számolja meg a program, hogy hány olyan szakasz van, amely az első szakasz tükörképe a kép függőleges középvonalára vonatkozóan és ugyanolyan színű! (5 pont)
 - Példa:

```
200;100
10;10;20;20;127;255;127
189;10;179;20;0;255;127
179;20;189;10;127;255;127
```

- A második szakasz tükörképe az első szakasznak (a kép függőleges középvonalára vonatkozóan), de a színűk különböző; a harmadik szakasz szintén tükörképe az elsőnek, de a színűk is azonos, tehát a megfelelő szakaszok darabszáma 1.
- c) Keresse meg a program az első olyan függőleges szakaszt, amelyhez kapcsolódik egy tetszőleges színű vízszintes szakasz! (6 pont)
 - Két szakasz akkor kapcsolódik egymáshoz, ha az egyik végpontjuk közös, a másik különböző.
 - Ha van megfelelő szakaszpár, akkor a program írja ki mindkét szakasz adatait!
 - Ha nincs ilyen szakaszpár, akkor a program írjon ki ennek megfelelő üzenetet!
- d) Határozza meg a program a leghosszabb olyan szakaszt, amelynek színe a három alapszín valamelyike! (6 pont)
 - A szakaszok hosszát a $\sqrt{(X_1 X_2)^2 + (Y_1 Y_2)^2}$ képlettel számolhatjuk, ahol $(X_1; Y_1)$ és $(X_2; Y_2)$ a szakasz két végpontja!
 - A három alapszín RGB kódja (255;0;0), (0;255;0), illetve (0;0;255).
 - Ha nincs egyetlen ilyen szakasz sem, akkor a program írjon ki ennek megfelelő üzenetet!

A mellékelt *teszt.txt* fájl esetében a program futási eredménye a következő:

Beadandó a feladatot megoldó program forráskódja! A feladat megoldásaként teljes, fordítható és futtatható kódot kérünk!

Értékelés:

A program bekéri a szöveges állomány nevét és megnyitja azt 1 pont A program végigolvassa a szöveges állományt 1 pont A program végigolvassa a szöveges állományt 1 pont A program hedinálásra kerül olyan adatszerkezet, amelyben az kép eltárolható 1 pont A kép mérete (szélesség és magasság), és legalább egy szakasz összes adata tárolásra kerül 1 pont Minden szakasz minden adata tárolásra kerül 1 pont Minden szakasz minden adata tárolásra kerül 5 pont A program legalább egy szakaszna helyesen ellenőrzi, hogy tükörképe-e az első szakasznak 1 pont A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy az onos színű-e az első szakasznak 1 pont A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy az előző két tulajdonság együtt teljesül 1 pont A program az összes többi szakaszna helyesen ellenőrzi, hogy tükörképe-e az első szakasznak, és azonos színű-e vele 1 pont A program helyesen számslálja meg az ilyen tulajdonságú szakaszokat, az első szakasz nem számolja bele, az eredményt kiírja 1 pont c) Az első függőleges szakasz keresése, amelyhez vízszintes szakasz kapcsolódik 6 pont A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy vízszintes- 1 pont A program legalább egy szakasza helyesen ellenőrzi, hogy függőleges-e 1 pont A program legalább egy szakasza helyesen ellenőrzi, hogy függőleges-e 1 pont A program legalább egy szakasza helyesen ellenőrzi, hogy az egyik vízszintes, a másik függőleges és kapcsolódnak egymáshoz 1 pont A program az döszes lehetsége szakaszpárra helyesen ellenőrzi, hogy az egyik vízszintes, a másik függőleges és kapcsolódnak egymáshoz 1 pont A program negtalálja az első függőleges szakaszt, amelyhez vízszintes szakasz kapcsolódik 1 pont A program negtalálja az első függőleges szakaszt, anelynes színe alapszín- 6 pont A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy a szine alapszín- 1 pont A program legalább egy szakaszta helyesen ellenőrzi, hogy a szine alapszín- 1 pont A program helyesen határozza meg a legnagyobb hossúságú szakaszt, melynek a színe alapszín, kírja a sza	a)	A szöveges állomány beolvasása, adatok eltárolása	5 pont
A program végigolvassa a szöveges állományt. 1 pont A programban definiálásra kerül olyan adatszerkezet, amelyben az kép eltárolható 1 pont A kép mérete (szélesség és magasság), és legalább egy szakasz összes adata tárolásra kerül 1 pont Minden szakasz minden adata tárolásra kerül 1 pont b Az első szakasszal szimmetrikus és azzal egyszínű szakaszok számlálása 5 pont A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy tűkörképe-e az első szakasszal. 1 pont A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy azonos színű-e az első szakasszal. 1 pont A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy az előrő két tulajdonság együtt teljesül 1 pont A program az összes többi szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy az előrő két tulajdonság együtt teljesül 1 pont A program az összes többi szakasznak, és azonos színű-e vele 1 pont A program helyesen számlálja meg az ilyen tulajdonságú szakaszokat, az első szakaszt nem számolja bele, az eredményt kiírja. 1 pont A program legalább egy szakaszt nem számolja bele, az eredményt kiírja. 1 pont A program legalább egy szakaszt nem számolja bele, az eredményt kiírja. 1 pont A program legalább egy szakaszt nem számolja bele, az eredményt kiírja. 1 pont A program legalább egy szakaszt nelyesen ellenőrzi, hogy vízszintes-e 1 pont A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy güggőleges-e 1 pont A program legalább egy szakasztra helyesen ellenőrzi, hogy az egyik vízszintes, a másik függőleges és kapcsolódnak egymáshoz. 1 pont A program az összes lehetsége szakasztara ellenőrzi ezt. 1 pont A program az összes lehetsége szakasztara ellenőrzi, hogy az eredményt kiírja, ha nincs találat, azt is kiírja 1 pont A program legalább egy szakaszt aklajat, azt is kiírja 1 pont A program legalább egy szakaszt aklyesen ellenőrzi, hogy a színe alapszín- 1 pont A program legalább egy szakaszt aklyesen ellenőrzi, hogy a színe alapszín- 1 pont A program hegyesen határozza meg a legnagyobb hossúságú szakaszt, melynek a színe alapszín, kiírja a szakasz sorszámát. 1 pont	_		
A programban definiálásra kerül olyan adatszerkezet, amelyben az kép eltárolható	_		
az kép eltárolható	_		•
adata tárolásra kerül		az kép eltárolható	1 pont
adata tárolásra kerül	_	A kép mérete (szélesség és magasság), és legalább egy szakasz összes	-
b) Az első szakasszal szimmetrikus és azzal egyszínű szakaszok számlálása		adata tárolásra kerül	1 pont
 A program legalább egy szakaszna helyesen ellenőrzi, hogy tükörképe-e az első szakasznak	_	Minden szakasz minden adata tárolásra kerül	1 pont
tükörképe-e az első szakasznak	b)	Az első szakasszal szimmetrikus és azzal egyszínű szakaszok számlálás	sa 5 pont
A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy azonos színű-e az első szakasszal	_	A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy	
azonos színű-e az első szakasszal		tükörképe-e az első szakasznak	1 pont
azonos színű-e az első szakasszal	_	A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy	
az előző két tulajdonság együtt teljesül			1 pont
az előző két tulajdonság együtt teljesül	_	A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy	
tükörképe-e az első szakasznak, és azonos színű-e vele			1 pont
 A program helyesen számlálja meg az ilyen tulajdonságú szakaszokat, az első szakaszt nem számolja bele, az eredményt kiírja 1 pont c) Az első függőleges szakasz keresése, amelyhez vízszintes szakasz kapcsolódik	_	A program az összes többi szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy	
szakaszokat, az első szakaszt nem számolja bele, az eredményt kiírja 1 pont c) Az első függőleges szakasz keresése, amelyhez vízszintes szakasz kapcsolódik		tükörképe-e az első szakasznak, és azonos színű-e vele	1 pont
c) Az első függőleges szakasz keresése, amelyhez vízszintes szakasz kapcsolódik	_		
c) Az első függőleges szakasz keresése, amelyhez vízszintes szakasz kapcsolódik		szakaszokat, az első szakaszt nem számolja bele, az eredményt kiírja	1 pont
 A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy vízszintes-e	c)		-
vízszintes-e		szakasz kapcsolódik	6 pont
 A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy függőleges-e	_	A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy	
függőleges-e		vízszintes-e	1 pont
 A program legalább egy szakaszpárra helyesen ellenőrzi, hogy az egyik vízszintes, a másik függőleges és kapcsolódnak egymáshoz 1 pont A program az összes lehetsége szakaszpárra ellenőrzi ezt	_	A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy	
az egyik vízszintes, a másik függőleges és kapcsolódnak egymáshoz 1 pont A program az összes lehetsége szakaszpárra ellenőrzi ezt			1 pont
 A program az összes lehetsége szakaszpárra ellenőrzi ezt	_	A program legalább egy szakaszpárra helyesen ellenőrzi, hogy	
 A program megtalálja az első függőleges szakaszt, amelyhez vízszintes szakasz kapcsolódik		az egyik vízszintes, a másik függőleges és kapcsolódnak egymáshoz	1 pont
szakasz kapcsolódik	_	A program az összes lehetsége szakaszpárra ellenőrzi ezt	1 pont
 A program a találat után nem folytatja az ellenőrzést, az eredményt kiírja, ha nincs találat, azt is kiírja	_	A program megtalálja az első függőleges szakaszt, amelyhez vízszintes	}
az eredményt kiírja, ha nincs találat, azt is kiírja			1 pont
d) Az leghosszabb olyan szakasz keresése, amelynek színe alapszín	_	A program a találat után nem folytatja az ellenőrzést,	
 A program legalább egy szakaszra helyesen számolja ki a hosszúságot		az eredményt kiírja, ha nincs találat, azt is kiírja	1 pont
hosszúságot	d)	Az leghosszabb olyan szakasz keresése, amelynek színe alapszín	6 pont
 A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy a színe alapszín-e	_	A program legalább egy szakaszra helyesen számolja ki a	
alapszín-e		hosszúságot	1 pont
 A program megvizsgálja az összes szakaszt, hogy alapszínű-e	_	A program legalább egy szakaszra helyesen ellenőrzi, hogy a színe	
 Az ilyen szakaszoknak a hosszát is kiszámolja			
 A program helyesen határozza meg a legnagyobb hossúságú szakaszt, melynek a színe alapszín, kiírja a szakasz sorszámát	_	A program megvizsgálja az összes szakaszt, hogy alapszínű-e	1 pont
melynek a színe alapszín, kiírja a szakasz sorszámát 1 pont	_	J	1 pont
	_		
 Megállapítja, ha nincs ilyen színű szakasz, és kiírja1 pont 			
	_	Megállapítja, ha nincs ilyen színű szakasz, és kiírja	1 pont

Egy adott adattábla létrehozása és feltöltése megadott adatokkal, lekérdezés

4. A feladat 25 pont

Az **allatorvos** nevű adatbázis, egy budapesti állatorvos által a 2010-es évben a körzetében ellátott kutyák kezelési adatait tartalmazza.

Az adatbázis táblái közül négyet UTF-8 kódolású, pontosvesszővel határolt szöveges állományokban megadtunk. Ezek első sorában az adott tábla mezőnevei, a többi sorban az adatrekordok találhatók. Az ötödik adattáblát a következőkben leírtak szerint létre kell hoznia!

Az adatbázis elsősorban feladatkitűzési céllal készült, így nem modellezi tökéletesen a való életben felmerülő összes lehetséges helyzetet.

Az adatbázis az alábbi táblákat és relációkat tartalmazza:

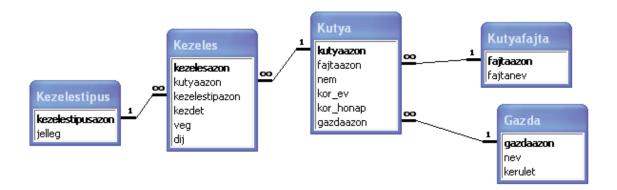
```
gazda (
gazdaazon : Egész szám
nev : Szöveg
kerulet : Egész szám
                : Egész szám -> kutya.gazdaazon
)
kutya (
kutyaazon
fajtaazon : Egész szám -> kezeles.kutyaazon
fajtaazon : Egész szám -> kutyafajta.fajtaazon
nem : Logikai
kor_ev : Egész szám
kor_honap : Egész szám
gazdaazon : Egész szám -> gazda.gazdaazon
)
kezeles(
kezdet : Dátum
                  : Dátum
veg
dij
                  : Pénznem
)
kezelestipus(
kezelestipusazon: Egész szám -> kezeles.kezelestipazon
jelleg : Szöveg
```

Az adatbázisban nem szerepel, de létrehozandó a következő adattábla:

```
kutyafajta(
fajtaazon : Egész szám -> kutya.fajtaazon
fajtanev : Szöveg
)
```

A kettőspont után az adatmező típusát adtuk meg, a "->" karakterek után pedig a más táblákkal való kapcsolatot.

Az elsődleges kulcsot aláhúzás jelöli.

A **gazda** adattábla tartalmazza a kutyák gazdáinak egyedi azonosítóját és nevét, és a kerület sorszámát, ahol élnek. A gazdák között lehetnek azonos nevűek.

A **kutya** adattábla tartalmazza az orvos körzetébe tartozó kutyák egyedi azonosítóját, fajtaazonosítóját, nemét, korát (külön az évet, és a hónapot), és a gazdájának az azonosítóját. Ha a nem adatmező értéke Igaz (-1), akkor a kutya neme kan, ha Hamis (0), akkor szuka.

A **kezeles** adattábla tartalmazza az orvos által 2010-ben elvégzett kezelések egyedi azonosítóját, a kezelt kutya azonosítóját, a kezelés típusának (pl. fogászati kezelés stb.) azonosítóját, a kezelés kezdetét, és végét, a kezelés díját.

A **kezelestipus** adattábla tartalmazza a kezeléstípusok kódját és jellegét (pl. fogászati kezelés stb.)

- a) Hozzon létre *allatorvos* néven üres adatbázist! Az adatbázisba importálja a fenti táblákat, alakítsa ki a megfelelő mezőket és elsőleges kulcsokat, majd hozza létre a táblák közötti relációkat! (2 pont)
- b) Hozza létre az adatbázisban a **kutvafajta** adattáblát!

(3 pont)

- Állítsa be a *fajtaazon* mezőt elsődleges kulcsként!
- Töltse fel az adattáblát az alábbi adatokkal!

fajtaazon	fajtanev
1	vizsla
2	kuvasz
3	komondor
4	puli
5	afgán agár
6	cocker spaniel
7	golden retriever
8	német juhász
9	labrador
10	bull masztiff
11	beagle
12	boxer
13	tacskó
14	uszkár
15	yorkshire terrier
16	dobermann
17	schnauzer
18	rottweiler
19	husky

- c) Készítsen lekérdezést, amely meghatározza, hogy hány olyan kutyatartó van az orvos körzetében, aki egynél több kutyát tart! (6 pont)
 - A lekérdezést *1Tobbkutyasok* néven mentse!
- d) Készítsen lekérdezést, amely megadja, hogy melyik az a kutyatartó, aki a legtöbb pénzt fizette ki az orvosnak tanácsadásra! (7 pont)
 - A lekérdezés a gazda neve mellett adja meg az orvosnak tanácsadásra kifizetett pénzt is!
 - A lekérdezést 2TanacsertFizeto néven mentse!
- e) A 2010-es év második felében a védőoltások díja egységesen 1000 Ft-tal nőtt, de ezt az adatbázisban elfelejtették módosítani! Készítsen frissítő lekérdezést, amely utólag elvégzi ezt a módosítást! (7 pont)
 - A lekérdezés teszteléséhez készítsen másolatot a *kezeles* adattábláról *kezeles2* néven, és azon futtassa a lekérdezést! Hiba esetén készítsen újra másolatot a tábláról!
 - A lekérdezést 30ltasDragulas néven mentse!

Megoldás, értékelés:

FROM 1Seged;

a)	Az <i>allatorvos</i> adatbázis létrehozása, táblák importálása, relációk kialakítása 2 pont – Táblák helyes importálása, elsődleges kulcsok pontos beállítása 1 pont – Táblák között helyesen alakította ki a relációkat
b)	A <i>kutyafajta</i> tábla létrehozása, feltöltése adatokkal
c)	1Tobbkutyasok lekérdezés6 pont- Van segéd vagy beágyazott lekérdezés az egynél több kutyával rendelkezők meghatározására¹1 pont- Csoportosítás a gazda azonosítója szernt²1 pont- Helyesen alkalmazza a COUNT osztopfüggvény³1 pont- Helyes a szűrőfeltétel⁴1 pont- A táblák közötti kapcsolat helyes⁵1 pont- Helyes a számlálás a fő lekérdezésben 61 pont
	Egy lehetséges megoldás MS-SQL-ben: Segéd1: SELECT Gazda.gazdaazon, Count (Kutya.kutyaazon) FROM Gazda, Kutya WHERE (Gazda.gazdaazon=Kutya.gazdaazon) GROUP BY Gazda.gazdaazon HAVING (Count (Kutya.kutyaazon) > 1) 1Tobbkutyasok: 1Tobbkutyasok:
	SELECT Count (gazdaazon) AS GazdaSzam

d)	2TanacsertFizeto lekérdezés	7 pont
	 A lekérdezés a megadott néven mentve, lista a megadott mezőket 	
	tartalmazza ¹ 1 por	ıt
	- Csoportosítás a gazda <u>azonosítója</u> és neve szerint ²	
	- Sum oszlopfüggvény helyes alkalmazása ³	
	- A táblák közötti kapcsolat helyes ⁴	ıt
	 Helyes a szűrőfeltétel⁵ 1 por 	ıt
	 Csökkenő rendezés az összes kezelési díj szerint⁶ 1 por 	
	- Csúcsérték meghatározása ⁷	ıt
	Egy lehetséges megoldás MS-SQL-ben:	
	SELECT TOP 1 ⁷ Gazda.nev ¹ , Sum(Kezeles.dij) ³ AS TanacsadasiD FROM Gazda, Kezeles, Kezelestipus, Kutya WHERE (Kezelestipus.jelleg="tanácsadás") ⁵ AND (Kezelestipus.kezelestipusazon=kezeles.kezelestipazon) ⁴ ANI (Kezeles.kutyaazon=kutya.kutyaazon) ⁴ AND (Kutya.gazdaazon=gazda.gazdaazon) ⁴ GROUP BY Gazda.gazdaazon,Gazda.nev ² ORDER BY Sum(Kezeles.dij) DESC; ⁶	
e)	30ltasDragulas lekérdezés	7 pont
	 Van frissítő lekérdezés, a megadott néven van elmentve¹	ıt
	 Létrehozta a kezeles2 táblát a kezeles másolataként²	
	- Helyes a frissítés feltétele ³	
	- Helyes a kapcsolat ⁴ 1 por	ıt
	- Helyes a logikai kapcsolat a feltételek között ⁵	
	- Helyes a frissítés SET utasítása ⁶	
	 A kezeles2 táblában a megfelelő rekordok frissítve vannak	Į.
	Egy lehetséges megoldás MS-SQL-ben:	
	<pre>UPDATE¹ kezeles2 ², kezelestipus SET kezeles2.dij = kezeles2.dij+1000 ⁶ WHERE (Kezelestipus.jelleg="védőoltás") ³ AND ⁵ (kezeles2.kezdet>=#7/1/2010#) ³ AND ⁵ (kezeles2.kezelestipazon=Kezelestipus.kezelestipusazon) ⁴;</pre>	

Papíron megoldandó feladatok

B jelű feladatsor

Áramköri számítások egyenáramú áramkörökben

1. B feladat

Maximális pontszám: 17 pont

Egy autó önindítómotorjának a teljesítménye 1,5 kW. Akkumulátorának a feszültsége önindítózás előtt 13,2V, tárolókapacitása a maximális 55Ah. Az önindító rákapcsolásakor a feszültség lecsökken 12V-ra.

a) Mekkora az akkumulátor belső ellenállása?

2 pont

- b) Az akkumulátor tárolókapacitásának hány %-át használjuk fel, ha tízszer 15 másodpercig önindítózunk? 5 pont
- c) Mekkora az önindítózás hatásfoka?

3 pont

d) Elméletileg mekkora az akkumulátor rövidzárási árama?

2 pont

e) Hány percig kellene egy akkumulátortöltőről 2A-el töltenünk, hogy elérje a kezdeti teljes kapacitását?

1. B feladat megoldása

Maximális pontszám: 17 pont

a) Az akkumulátor belső ellenállásának kiszámítása:

2 pont

A kialakuló áram önindítózáskor:
$$I = \frac{P}{U} = \frac{1500W}{12V} = 125A$$

U₁= 13,2 V : önindítózás előtt

$$U_2$$
= 12 V : az önindító rákapcsolásakor a feszültség
Az akkumulátor belső ellenállása: R_b = $\frac{U_1 - U_2}{I}$ = $\frac{13,2V - 12V}{125A}$ = $\frac{0,0096 \Omega}{1}$

b) A tárolókapacitás százalékos felhasználása:

5 pont

15 másodperces önindítózás során a felhasznált töltés:

$$Q=T \cdot I = 15s \cdot 125A = 1875As = 0.52Ah$$

Ezt tízszer ismételve: 5,2 Ah, ez a teljes töltés
$$\frac{5,2\text{Ah}}{55\text{Ah}} = 0,095 \text{ azaz } \underline{9,5\%}$$
 a

Az önindítózás hatásfokának meghatározása: c)

3 pont

Amikor önindítózunk, I_d=125A folyik át az R_b belső ellenálláson is, ezért ott hővé alakul P = I_d^2 • R_b =125² A•0,0096 Ω =150W teljesítmény. Hatásfok: $\eta = \frac{P_d}{P_{\text{ossz}}} \cdot 100 = \frac{1500W}{1650W} = \underline{0.91 \text{ azaz } 91\%}$

d) Az akkumulátor rövidzárási áramának meghatározása

2 pont

$$I_z = \frac{U_1}{R_b} = \frac{13.2 \text{ V}}{0.0096 \Omega} = \underline{1375A}$$

e) A töltési idő meghatározása

5 pont

Az önindítózás 5,2Ah töltést fogyasztott el, ezért:

$$T = \frac{Q}{I} = \frac{5,2Ah}{2A} = \frac{2,6 \text{ óra, ami } 156 \text{ perc}}{2}$$

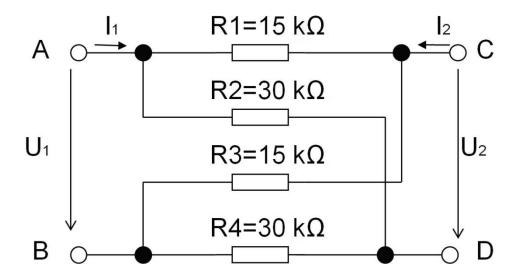
Az egyes részfeladatokra a pontszámot a helyes részletek arányában adjuk meg, az adott részfeladatra adható maximális pontszámhoz viszonyítva.

Két- és négypólusok meghatározása

2. B feladat

Maximális pontszám: 17 pont

Számítsa ki a rajzon látható kapcsolás (négypólus) impedancia paramétereit!

2. B feladat megoldása

-
$$Z_{11} = \frac{U_1}{I_1} | I_2 = 0$$

Maximális pontszám: 17 pont

4 pont

$$Z_{11}$$
= az A-B pontok közötti ellenállás Z_{11} = (R_1+R_3) x (R_2+R_4)

$$Z_{11} = \frac{30k\Omega \cdot 60k\Omega}{30k\Omega + 60k\Omega} = Z_{11} = \underline{20 \ k\Omega}$$

-
$$Z_{12} = \frac{U1}{I2} |I_1| = 0$$
 4 pont

 Z_{12} az I_2 áram hatására létrejövő U_1 feszültség az A-B pontok között. I_2 az R_1 és R_3 ellenállások irányába ágazik el, értékeiket áramosztással határozhatjuk meg:

Az R₁ felé folyó áram:
$$I_{R1}=I_2$$
• $\frac{R3+R4}{R1+R2+R3+R4}$

Az R₃ felé folyó áram:
$$I_{R3}=I_2$$
• $\frac{R1+R2}{R1+R2+R3+R4}$

Az ABD pontok által meghatározott zárt hurokban az eredő feszültség nulla.

$$(I_{R1} \cdot R_1) + U_1 - (I_{R3} \cdot R_3) = 0$$
 ebből $U_1 = (I_{R3} \cdot R_3) - (I_{R1} \cdot R_1)$

4 pont

$$Z_{12} = \frac{U1}{I2} = \frac{(R1+R2) \cdot R3}{R1+R2+R3+R4} - \frac{(R3+R4) \cdot R1}{R1+R2+R3+R4}$$

$$Z_{12} = \frac{45k\Omega \cdot 15k\Omega}{90k\Omega} - \frac{45k\Omega \cdot 15k\Omega}{90k\Omega} = \underline{0 \text{ k}\underline{\Omega}}$$

$$- Z_{22} = \frac{U2}{I2} | I_1 = 0$$
4 pont

Z₂₂ a C-D pontok közötti ellenállás: (R₁+R₂) x (R₃+R₄)

$$Z_{22} = \frac{45 \text{k}\Omega \cdot 45 \text{k}\Omega}{90 \text{k}\Omega} = \underline{22,5 \text{k}\Omega}$$

$$- Z_{21} = \frac{U^2}{I_1} \Big| I_2 = 0$$
5 pont

Z₂₁ az I₁ áram hatására létrejövő U₂ feszültség a C-D pontok között. I₁ az R₁ és R₂ ellenállások irányába ágazik el, értékeiket áramosztással határozhatjuk meg:

Az R₁ felé folyó áram:
$$I_{R1}=I_1\cdot\frac{R2+R4}{R1+R2+R3+R4}$$

Az R₂ felé folyó áram:
$$I_{R2}=I_1 \cdot \frac{R1+R3}{R1+R2+R3+R4}$$

Az ADB pontok által meghatározott zárt hurokban az eredő feszültség nulla.

$$(I_{R1} \cdot R_1)+U_2-(I_{R2} \cdot R_2)=0$$
 ebből $U_2=(I_{R2} \cdot R_2)-(I_{R1} \cdot R_1)$

$$Z_{21} = \frac{U2}{I1} = \frac{(R1+R3)\cdot R2}{R1+R2+R3+R4} - \frac{(R2+R4)\cdot R1}{R1+R2+R3+R4}$$

$$Z_{21} = \frac{30 k\Omega \cdot 30 k\Omega}{90 k\Omega} - \frac{60 k\Omega \cdot 15 k\Omega}{90 k\Omega} = \underline{0 \ k\Omega}$$

A Z₁₁, Z₁₂, Z₂₁ paraméterek mindegyikére vonatkozóan: képlet 2 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont. A Z₂₁ paraméter esetében képlet 3 pont, behelyettesítés 1 pont, eredmény 1 pont. A képletre adható pontszámok megbonthatók a helyes részeredmények arányában.

Analóg áramkörök működésének elemzése, jellemzőik számítása

3. B feladat

Maximális pontszám: 26 pont

Méretezzen egy invertáló műveleti erősítős kapcsolást, amely a DC bemeneti jelet a 300-szorosára erősíti!

a) Rajzolja fel a megfelelő kapcsolást!

(6 pont)

- b) Méretezze az erősítő ellenállásait úgy, hogy a kapcsolás bemeneti ellenállása 1 k Ω legyen? (6 pont)
- c) Mekkora a kapcsolás erősítése dB-ben?

(6 pont)

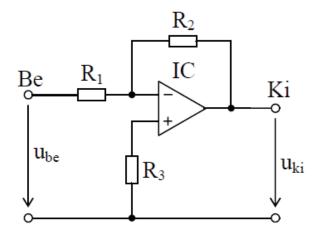
- d) Határozza meg az erősítő fokozat felső határfrekvenciáját (f_f)! (f_O fölött a nyílthurkú feszültségerősítés 20 dB/D meredekséggel csökken)
 (8 pont)
 - a nyílthurkú feszültségerősítés felső határfrekvenciája: $f_0 = 10 \text{ Hz}$
 - a műveleti erősítő nyílthurkú feszültségerősítése: $A_{UO} = 3 \cdot 10^5$

3. B feladat megoldása

Maximális pontszám: 26 pont

a) Kapcsolási rajz:

6 pont

b) Az erősítő ellenállásainak méretezése:

6 pont

-
$$R_{be}=R_1$$
, $R_1=1$ k $\underline{\Omega}$

- Au=- 300 = -
$$\frac{R_2}{R}$$
, R₂= |Au| · R₁= 300 · 1 kΩ = $\underline{300 \text{ k}\Omega}$

-
$$R_3=R_1 \times R_2$$
, $R_3=1 k\Omega \times 300 k\Omega = 996 Ω$

Pontszámok megosztásának lehetősége: a helyes összefüggés megadása 1 pont, a helyes eredmény kiszámítása1 pont.

c) A_U dB-ben:

6 pont

$$A_U=300$$
, $A_U(dB)=20 \cdot \log \frac{Uki}{Ube} = 20 \cdot \log 300 = 49.5 dB$

Pontszámok megosztásának lehetősége: a helyes összefüggés megadása 3 pont, a helyes eredmény kiszámítása 3 pont.

d) Az erősítő fokozat felső határfrekvenciája:

8 pont

-
$$Au_0 \cdot f_0 \cong Au_f \cdot f_f$$
, $3 \cdot 10^5 \cdot 10 \text{ Hz} = 300 \cdot f_f$ 4 pont

-
$$f_f = 10 \text{ Hz} \cdot \frac{3 \cdot 10^5}{300} = \underline{10 \text{ kHz}}$$
 4 pont

Logikai algebra alkalmazása

4. B feladat

Maximális pontszám: 25 pont

Egy elnökből és három tagból álló bizottság a döntéseit egy kapcsoló megnyomásával történő titkos szavazással hozza meg. Jelöljük a három tagot A,B,C betűvel, míg az elnököt D betűvel. A tagok (A,B,C) szavazatainak súlya egyforma, de az elnök (D) szavazata duplán számít.

Tervezze meg azt a logikai áramkört, amelynek a bemeneteire a bizottság döntéseit jelképező kapcsolók, kimenetére pedig egy LED kerülhet, ami akkor világít, ha többségi döntés született.

- a) Adja meg a kapcsolás igazságtáblázatát! (5 pont),
 (Az igazságtáblázat felírásában a változók súlyozása: A: 2º,B: 2¹,C:2²,D: 2³, legyen.)
- b) Írja fel a függvényt *mintermek* kapcsolataként valamint diszjunktív sorszámos alakban! (8 pont)
- c) A függvényt grafikus egyszerűsítéssel (Karnaugh-tábla) hozza egyszerűbb alakra! (6 pont)
- d) Valósítsa meg az egyszerűsített függvényt NEM-ÉS-VAGY kapukkal
 és adja meg az ennek megfelelő áramköri kapcsolást! (Megoldásnak elegendő csak a
 logikai kapukból álló kapcsolás, kapcsolókat és LED-et nem kell tartalmaznia.)
 (6 pont)

4. B feladat megoldása

Maximális pontszám: 25 pont

a) A logikai áramkör igazságtáblázata:

Helyesen rajzolja fel az igazságtáblát

2 pont

5 pont

Helyesen tölti ki

3 pont

Jelöljük a három tagot A,B,C betűvel, míg az elnököt D betűvel! Az igazságtáblázat:

D	С	В	Α	F ⁴
0	0	0	0	0
0	0	0	1	0
0	0	1	0	0
0	0	1	1	0
0	1	0	0	0
0	1	0	1	0
0	1	1	0	0
0	1	1	1	1
1	0	0	0	0
1	0	0	1	1
1	0	1	0	1
1	0	1	1	1
1	1	0	0	1
1	1	0	1	1
1	1	1	0	1
1	1	1	1	1

b) A logikai függvény:

8 pont

$$- \mathbf{F}^{4} = \overline{\mathbf{D}} \cdot \mathbf{C} \cdot \mathbf{B} \cdot \mathbf{A} + \mathbf{D} \cdot \overline{\mathbf{C}} \cdot \overline{\mathbf{B}} \cdot \mathbf{A} + \mathbf{D} \cdot \overline{\mathbf{C}} \cdot \mathbf{B} \cdot \overline{\mathbf{A}} + \mathbf{D} \cdot \overline{\mathbf{C}} \cdot \overline{\mathbf{B}} \cdot \overline{\mathbf{A}} + \mathbf{D} \cdot \mathbf{C} \cdot \overline{\mathbf{B}} \cdot \overline{\mathbf{A}} + \mathbf{D} \cdot \overline{\mathbf{C}} \cdot \overline{\mathbf{B}} \cdot \overline{\mathbf{A}}$$

-
$$F^4 = \sum (7,9,10,11,12,13,14,15)$$

4 pont

6 pont

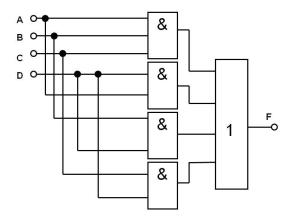
BA	00	01	11	10
DC				
00				
01			/1	
11	A	1	(1)	
10		1	1	1

$$F^4 = D \cdot C + D \cdot A + D \cdot B + C \cdot B \cdot A$$

Kitöltött grafikus tábla 3 pont, egyszerűsítés 3 pont. A megadottnál bonyolultabb, de logikailag helyes alak esetén maximum 3 pont adható.

d) NEM-ÉS-VAGY kapukkal megvalósított kapcsolás:

6 pont

Logikailag helyes, de a szükségesnél több kaput tartalmazó megoldás esetén maximálisan 4 pont adható.

A feladatok értékelésének általános szabályai

A megoldási útmutatótól eltérő, de szakmailag jó megoldásokat is el kell fogadni a feltüntetett pontszámokkal.

A feladatra (részfeladatra) adható maximális pontszámot csak akkor kaphatja meg a tanuló, ha a képletbe az adatokat szakszerűen behelyettesíti, és így számítja ki a végeredményt.

Az adatok normál alakban való használatát indokolt esetben kell megkövetelni.

A végeredmény csak akkor fogadható el teljes pontszámmal, ha az eredmény számértéke és mértékegysége is kifogástalan.

A részkérdésekre adható legkisebb pontszám 1 pont, tört pontszám nem adható.

Összefüggő részkérdések esetén, ha hibás valamelyik részfeladat eredménye, akkor a hibás eredmény következő részfeladatban (részfeladatokban) való felhasználása esetén a kifogástalan megoldásokra a feltüntetett pontokat kell adni.

Pontlevonást eredményez, ha:

- a továbbvitt részeredmény szakmailag egyértelműen lehetetlen, illetve extrém,
- a felhasznált részeredmény csökkenti az utána következő részfeladat(ok) megoldásának bonyolultságát.

Pontozólap

I. Tesztfeladat megoldása

1. feladat	1 pont	
2. feladat	1 pont	
3. feladat	1 pont	
4. feladat	1 pont	
5. feladat	1 pont	
6. feladat	2 pont	
7. feladat	2 pont	
8. feladat	2 pont	
9. feladat	2 pont	
10. feladat	2 pont	
Összesen:	15 pont	

II. Számítógépes feladat és számítógéppel végzett interaktív gyakorlat/papíron megoldandó feladat

A jelű feladatsor

1.A feladat

Összesen:	25 pont	
Körlevél	5 pont	
Tortadiagram	4 pont	
Formázás	4 pont	
A számítható adatok meghatározása	10 pont	
A táblázat létrehozása, adatok beírása	2 pont	

2.A feladat

A program szerkezete, változók deklarálása	3 pont	
Tömb generálása és kiírása	2 pont	
Prim függvény kódolása	2 pont	
PrimPakol eljárás kódolása	6 pont	
Összesen:	13 pont	

3.A feladat

A szöveges állomány beolvasása, tárolás	5 pont	
Az első szakasszal szimmetrikus és azzal egyszínű szakaszok számlálása	5 pont	
Az első függőleges szakasz keresése, amelyhez vízszintes szakasz kapcsolódik	6 pont	
Az leghosszabb olyan szakasz keresése, amelynek színe alapszín	6 pont	
Összesen:	22 pont	

4.A feladat

1Tobbkutyasok lekérdezés 2TanacsertFizeto lekérdezés	6 pont 7 pont	
30ltasDragulas lekérdezés	7 pont	
Összesen:	25 pont	

B jelű feladatsor

1.B feladat

Az akkumulátor belső ellenállása	2 pont	
Az akkumulátor tárolókapacitásának hány %-át használjuk fel	5 pont	
Az önindítózás hatásfoka	3 pont	
Az akkumulátor rövidzárási árama	2 pont	
Hány percig kellene töltenünk	5 pont	
Összesen:	17 pont	

2.B feladat

Z ₁₁ meghatározása	4pont	
Z ₁₂ meghatározása	4 pont	
Z ₂₂ meghatározása	4 pont	
Z ₂₁ meghatározása	5 pont	
Összesen:	17 pont	

3.B feladat

Összesen:	26 pont	
Az erősítő fokozat felső határfrekvenciája	8 pont	
A kapcsolás erősítésé dB-ben	6 pont	
ellenállás méretezése	6 pont	
A megfelelő kapcsolás megrajzolása	6 pont	

4.B feladat

A kapcsolás igazságtáblázata	5 pont	
A függvény megadása <i>mintermek</i> kapcsolataként valamint diszjunktív sorszámos alakban	8 pont	
Karnaugh-tábla felrajzolása, egyszerűsítés	6 pont	
A függvény megvalósítása logikai kapukkal	6 pont	
Összesen:	25 pont	